

Znak: WZPS-5.431.3.5.2025.JD
Szczecin, 1.09.2025 r.

Pani
Katarzyna Szłońska - Getka
Burmistrz Czaplinka

Wystąpienie Pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 9 - 11 lipca 2025 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Czaplinek. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Miejskiego w Czaplinku przy ul. Rynek 6 oraz w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czaplinku przy ul. Pławieńskiej 6.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia nr 63/2025 z dnia 5 czerwca 2025 r. w składzie: Joanna Dunajewska – inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Joanna Płachta – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa. Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Miejskim w Czaplinku i w Miejsko - Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czaplinku, a także wyjaśnień udzielonych na podstawie upoważnień Burmistrza przez sekretarza Urzędu Miejskiego w Czaplinku upoważnienie nr OG.OO52.50.2025 z dnia 11 lipca 2025 r. do udzielania informacji i podpisywania dokumentów i kierownika Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czaplinku OG.OO52.50.2025 z dnia 11 lipca 2025 r. oraz wskazanych pracowników.

Akta kontroli str. 1 – 17

Działalność Gminy Czaplinek w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniami³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49)

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Burmistrzem Gminy Czaplinek jest pani Katarzyna Szłońska – Getka, do 5 maja 2024 r. funkcję tę sprawował pan Marcin Jaruszewicz.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Czaplinek następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Gminie Czaplinek było 5 rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które nie współpracowały z asystentem w kontrolowanym okresie.

Skontrolowano 2 takie rodziny. W jednym przypadku (tab. 2 poz. 1) po powzięciu informacji o możliwych nieprawidłowościach w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych brak było przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, co jest niezgodne z art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto brak było dokumentowania odmowy rodziny na przydzielenie asystenta, pouczono w tym zakresie.

W drugim przypadku (tab. 2 poz. 5) po powzięciu informacji o możliwych nieprawidłowościach w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przeprowadzono wywiad środowiskowy, jednak uzależniono przydzielenie asystenta od złożenia wniosku przez rodzinę. Wskazano, aby nie uzależniać podjęcia współpracy z asystentem od złożenia wniosku przez rodzinę o jego przydzielenie.

Zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Za rodziny, które znalazły się w sytuacji kryzysowej należy uznać m. in. te, w których wystąpiła przemoc, problem uzależnienia lub zaistniały inne trudne sytuacje mogące mieć wpływ na jej funkcjonowanie (np. śmierć w rodzinie, nagła choroba, próba samobójcza).

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Gminie Czaplinek, w kontrolowanym okresie nie było rodzin z dziećmi, które znalazły się w sytuacji kryzysowej.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Czaplinek było 28 rodzin z dziećmi, z wszczętą procedurą „Niebieskie Karty”. We wszystkich 28 przypadkach po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze (wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”) nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego w celu dokonania analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia rodzinie asystenta. Narusza to ponownie art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. We wszystkich przypadkach rodzinom zaproponowano wsparcie asystenta rodziny.

2. Rodziny objęte wsparciem asystenta.

Z danych przedstawionych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czaplinku wynika, że w okresie objętym kontrolą w Gminie Czaplinek był zatrudniony 1 asystent rodziny.

W związku z tym należy stwierdzić, że na dzień kontroli liczba asystentów w Gminie Czaplinek była adekwatna do potrzeb. W kontrolowanym okresie asystent obejmował swoim wsparciem 9 rodzin, a na dzień kontroli 5. Analizie formalnej i merytorycznej poddano 8 przypadków rodzin objętych asystenturą.

We wszystkich przypadkach przyznanie asystenta rodzinie następowało po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, pod kątem zasadności przydzielenia asystenta, złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego i udzieleniu zgody rodziny na współpracę. Kierownik zatwierdzał przydzielenie asystenta rodzinie bezterminowo.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach plany pracy z rodziną opracowano niezwłocznie po przydzieleniu asystenta.

W 5 przypadkach plany pracy z rodziną zostały opracowane z innym pracownikiem socjalnym, niż ten, który przeprowadzał wywiad środowiskowy w rodzinie. Kierownik wyjaśnił, że było to spowodowane zmianą rejonów pracy pracowników socjalnych. W 1 przypadku (tab. 3 poz. 4) zgoda i przydzielenie asystenta tylko dla pani, a w planie działaniami objęto także partnera. Pouczono w tym zakresie. W 4 przypadkach (tab. 3 poz. 4 i 9) działania ujęte w planach obejmowały oboje partnerów, a zostały opracowane tylko z jednym. Wskazano, aby obejmować działaniami w planie pracy z rodziną tylko osoby, które zapoznały się z planem pracy i go podpisały.

W przypadku (tab. 3 poz. 4) przyznanie rodzinie asystenta pomimo braku w dokumentacji rodziny pisemnej zgody partnera na objęcie wsparciem asystenta. Wskazano, aby obejmować wsparciem asystenta tylko te osoby, które wyraziły na to zgodę.

W 24 skontrolowanych planach pracy z rodziną uwzględniano problemy występujące w rodzinie, określano zakres realizowanych działań i terminy realizacji.

W przypadkach (tab. 3 poz. 3, 4 i 9) zbyt mało lub brak wejść do rodziny w godzinach popołudniowych. Pouczono, aby częściej wchodzić do rodziny w godzinach popołudniowych.

W przypadku (tab. 3 poz. 1, 4, 5, 8, 9, 11) w dokumentacji rodziny brak było opisu obserwacji relacji panujących w rodzinie, lub były one zbyt ubogie, pouczono w tym zakresie.

Analizie poddano 20 okresowych ocen sytuacji rodziny dokonywanych przez asystenta. Wszystkie oceny zostały dokonane zgodnie z ustawowym terminem i przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

Asystent współpracował z lokalnymi instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, co dokumentował w notatkach służbowych.

W 4 przypadkach zakończono współpracę z rodziną, w 3 przypadkach prowadzono 2 miesięczny monitoring rodziny przez pracownika socjalnego. W 1 przypadku (tab. 3 poz. 1), przydzielenie asystenta nastąpiło decyzją sądu, jednak matka odmówiła współpracy z nim. Wyślano pismo do sądu z informacją, o rezygnacji matki ze wsparcia asystenta, oraz pismo do matki z informacją, iż zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystentura w jej rodzinie nie może zostać zakończona. W piśmie motywowano matkę do wznowienia współpracy z asystentem rodziny. W związku z pisemnym brakiem zgody matki na współpracę w rodzinie jest prowadzony monitoring pracownika socjalnego do czasu zmiany postanowienia w tym zakresie.

W kontrolowanym okresie ośrodek objął wsparciem 6 rodzin w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Skontrolowano wszystkie 6 rodzin. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Akta kontroli str. 73 – 216

3. Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Na dzień kontroli z terenu Gminy Czaplinek w pieczy zastępczej przebywało łącznie 33 dzieci umieszczonych przed okresem kontrolowanym z 21 rodzin. Dwie rodziny na dzień kontroli były objęte wsparciem asystenta rodziny, 3 rodziny odmówiły takiego wsparcia. W 6 przypadkach przed umieszczeniem dzieci w pieczy rodzina współpracowała z asystentem. W 1 przypadku matka nie żyje, a ojciec przebywa poza terenem gminy. W 1 przypadku ojciec nie żyje, a matka przebywa poza gminą. W 5 przypadkach matka przebywa poza gminą, a ojciec nie chce, aby dziecko powróciło do domu z pieczy (2 przypadki), lub przebywa w zakładzie karnym (2 przypadki), czy w domu pomocy społecznej. W 1 przypadku matka odmówiła współpracy z asystentem, a ojcostwo dziecka jest nieustalone. W 2 przypadkach matka przebywa w zakładzie karnym, a ojciec zmarł.

Analizie poddano sytuację 8 rodzin z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej – pozycje: 15, 16, 18, 19, 20, 30, 31, 32 tabela 5. W 6 przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości. W jednym przypadku - pozycja 19 tabela 5 - brak było dokumentowania odmowy wsparcia asystenta rodziny, pouczone w w/w zakresie. W 1 przypadku - pozycja 31 tabela 5 - brak było przeprowadzenia wywiadu

środowiskowego pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodzinie, co kolejny raz narusza art. 11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dokonana szczegółowa analiza dokumentacji 3 rodzin objętych asystenturą z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej - pozycje: 4, 7, 14 tabela 3 - pozwala stwierdzić, że we wszystkich przypadkach 7 planów pracy z rodziną zostało opracowanych we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i było skoordynowanych z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi podczas kontroli, w kontrolowanym okresie, ośrodek otrzymał łącznie 29 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. W 18 posiedzeniach uczestniczył zdalnie asystent rodziny lub pracownik socjalny, w 1 informację o sytuacji rodziny przekazano przez rozmowę telefoniczną z jednostką zapraszającą na posiedzenie. W 5 przypadkach posiedzenie dopiero się odbędzie. W 5 przypadkach nieobecność spowodowana była innymi istotnymi obowiązkami pracowników ośrodka. Każdorazowo wysłano pisemną informację do instytucji zapraszających na posiedzenie.

Akta kontroli str. 234 – 237

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

W Gminie Czaplinek prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne na rzecz mieszkańców w postaci:

1. Pomocy prawnej - punkt czynny w poniedziałki i czwartki od godz. 14.00 do 18.00 i we wtorki od godz. 12.00 do 16.00 oraz w piątki od 8.00 do 12.00.
2. Terapeuty uzależnień - punkt czynny w każdy czwartek od godz. 16.00 do 18.00.
3. Punktu Pomocy Psychologicznej – dyżury w każdy czwartek od godz. 16.00 do 20.00 w budynku urzędu gminy.

Psychoterapia, terapia systemowa, terapia indywidualna dla dzieci i dorosłych dyżury w każdą środę od 13.00 w budynku urzędu gminy.

W szkołach prowadzone są indywidualne spotkania z pedagogiem dla dzieci i rodziców.

Informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia specjalistycznego są przekazywane w ramach bieżącej pracy asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych. Ponadto są wywieszone na tablicach ogłoszeń w siedzibie urzędu gminy, ośrodka zdrowia i innych instytucji gminnych (szkoły, przedszkola, ośrodek pomocy społecznej).

Akta kontroli str. 222 - 233.

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Czaplinek funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego, prowadzona przez Fundację Lider Wałecki z Wałcza do 31 grudnia 2024 r. i od 20.05 2025 r. przez Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży w Pile. Placówka prowadzona jest w formie podwórkowej dla 15 dzieci. Kierownik wyjaśnił, że w okresie przerwy, po rezygnacji Fundacji Lider Wałecki, gmina prowadziła nabory na realizację zadania, jednak nie pozyskano organizatora do współpracy. Dopiero 20.05.2025 do ogłoszonego naboru zgłosiło się Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży w Pile i placówka ponownie mogła zacząć funkcjonować. Jako jedno ze stanowisk pracy osób zatrudnionych do pracy z dziećmi, wskazano opiekunkę, która nie jest ujęta w katalogu osób uprawnionych do pracy z dziećmi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pouczono w tym zakresie.

Akta kontroli, str. 218 – 220

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

- po powzięciu informacji o trudnościach opiekuńczo – wychowawczych nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego w rodzinie zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- mylna interpretacja przepisów,

skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- braki formalne, brak dostatecznego wsparcia dla rodzin,

osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:

- Burmistrz Czaplinka, kierownik ośrodka, pracownicy ośrodka.

uprawnienia jednostki kontrolowanej:

zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

wpis w książce kontroli:

2/2025 r.

wystąpienie pokontrolne otrzymują:

- Burmistrz Czaplinka
- Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Czaplinek w zakresie wspierania rodziny wydaję

zalecenie znaczące:

- 1) w przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadzać wywiad środowiskowy zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

W przypadku braku zastrzeżeń do zalecenia pokontrolnego proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie jego realizacji.

Z upoważnienia

Wojewody zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Joanna Dunajewska

Inspektor wojewódzki

Joanna Płachta

Starszy inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora

Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej

Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Izabela Wojtczak – Sikorska